

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

Το Μέλλον των Ελληνοτουρκικών Σχέσεων

Από τα πρόθυρα της θερμής αναμέτρησης
στην έναρξη ενός δύσκολου,
δύσβατου και αβέβαιου διαλόγου

Εισαγωγή

Η χώρα συνεχίζει να βρίσκεται σε κλοιό συγχρονισμένων κρίσεων. Η συνεχιζόμενη πανδημία του κορονοϊού, η παρεπόμενη οικονομική υποτροπή και η παρατεταμένη αντιπαράθεση στις σχέσεις με την Τουρκία συνθέτουν το εξαιρετικά πολύπλοκο σκηνικό μιας πολύπλευρης και πολυεπίπεδης κρίσης. Το μεγάλο στοίχημα για τη χώρα μας παραμένει, αν η αλυσίδα κρίσεων μιας γενικότερα ταραγμένης εποχής μπορεί να μετατραπεί σε ευκαιρίες εθνικής ανάταξης ή θα μας παρασύρει σε μια ανεξέλεγκτη κατάσταση στασιμότητας και παρακμής; Αισιοδοξούμε, γιατί οι δυνατότητες για το καλύτερο υπάρχουν, πάντα βεβαίως υπό όρους που αναφέρονται κυρίως στις δικές μας αποφάσεις και επιλογές.

Με δεδομένο λοιπόν ότι ήδη η καλπάζουσα πανδημία μας απασχόλησε στο αφετηριακό της ξέσπασμα, στο παρόν δελτίο επιλέγουμε την επικέντρωση στην εξέλιξη του εθνικού μας προβλήματος. Για τον επιπρόσθετο δε λόγο ότι αυτό εισέρχεται ύστερα από μια περίοδο αυξημένης στρατιωτικοποίησης με πολύ κοντινό τον κίνδυνο μιας θερμής εμπλοκής με την Τουρκία σε μια νέα ιδιαίτερα λεπτή φάση εύθραυστης αποκλιμάκωσης και ενός δύσκολου διαλόγου.

A. Ελλάδα, Τουρκία και Δύση στο νέο γεωπολιτικό τοπίο

- α. Τουρκική μετεξέλιξη και γεωπολιτική αυτονόμηση*
- β. Δυτικός κατακερματισμός και αμηχανία*
- γ. Η Ελλάδα καταλύτης της δυτικής αφύπνισης*

B. Από τον στρατιωτικό εξαναγκασμό στο τραπέζι των διερευνητικών

- α. Στρατηγική απόφαση διαλόγου ή πεδίο επίρριψης ευθυνών (blame game)*
- β. Το ρεαλιστικό δίλημμα: Διαιτησία ή Αδιέξοδο*

Γ. Διδάγματα εθνικής επιβίωσης και προοπτικής

A. ΕΛΛΑΔΑ, ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ ΔΥΣΗ ΣΤΟ ΝΕΟ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

α. Τουρκική μετεξέλιξη και γεωπολιτική αυτονομία

Τα τελευταία χρόνια η Τουρκία έχει αλλάξει ριζικά. Δεν είναι μόνο ο δημογραφικός δυναμισμός, η αναδιάρθρωση των παραγωγικών της δομών, η ανερχόμενη εξοπλιστική βιομηχανία και η εγκατάσταση υποδομών με πυρηνική στόχευση που την καθιστούν υπολογίσιμο παίκτη στα περιφερειακά δρώμενα της περιοχής αλλά κυρίως είναι ο πολιτισμικός και ιδεολογικός μανδύας με τα οποία όλα αυτά περιβάλλονται και ορίζουν ένα κεντρικό στοιχείο ταυτότητας της σύγχρονης Τουρκίας. Υπό τον Ερντογάν η Τουρκία προωθεί τον 21 αιώνα, νεοοθωμανικό όραμα επιστροφής της χώρας στο αυτοκρατορικό της παρελθόν με σαφή στόχευση περιφερειακής επέκτασης και ηγεμόνευσης και με συστηματική αναθεωρητική τακτική προς κάθε κατεύθυνση.

Καθοριστικό σημείο-κλειδί αυτής της νεοοθωμανικής ταυτότητας είναι η αυτονομία από την Δύση. Όχι το ξέκομμα, η αυτονομία. Αυτό σημαίνει συναλλακτική σχέση εκμετάλλευσης με την Δύση σε απόσταση από τον κεμαλικό εκδυτικισμό. Αντίθετα ενσωμάτωση των όποιων θετικών δυτικών στοιχείων θεωρούν οι Τούρκοι υπό την κυριαρχία όμως της νεοοθωμανικής-μουσουλμανικής ταυτότητας. Ο ερντογανικός οθωμανικός εκσυγχρονισμός έρχεται λοιπόν να διαφοροποιηθεί, να ενσωματώσει και εντέλει να υπερβεί, να ξεπεράσει τον προηγούμενο κυρίαρχο κεμαλικό προσανατολισμό. Να τον ξεπεράσει αντιστρέφοντας την φορά των πραγμάτων και ο παλαιότερα επιδιωκόμενος εκδυτικισμός της Τουρκίας να μετατραπεί σε επιδίωξη εκτουρκισμού της Δύσης, με προτεραιότητα την Ευρώπη.

Εκείνο λοιπόν, που διαφοροποιεί αλλά και επιτείνει τον σημερινό τουρκικό επεκτατισμό από αυτόν της δεκαετίας του 1970 δεν είναι μόνο η ρευστή παγκόσμια γεωπολιτική συγκυρία και ο ανερχόμενος δυναμισμός του τουρκικού υποκειμένου αλλά και η σαφής επιλογή της διακριτής και επιταχυνόμενης αυτονομίας του, από την Δύση.

β. Δυτικός κατακερματισμός και αμηχανία

Η ίδια όμως γεωπολιτική και παραγωγική κρίση των δυνάμεων της Δύσης όπως εκδηλώνεται και εξελίσσεται στο ξεκίνημα του 21 αιώνα αποτέλεσε τον καταλύτη για την αλλαγή δεδομένων σε παγκόσμια κλίμακα, έτσι και στην περιοχή μας. Ειδικότερα, η έκβαση της παγκοσμιοποίησης σε ότι αφορά τις παραγωγικές ανατροπές υποβάθμισης της Δύσης και μάλιστα της ατλαντικής συνιστώσας καθόρισε σε μεγάλο βαθμό και τις γεωπολιτικές ανατροπές, που όλοι αντιλαμβανόμαστε να εξελίσσονται σταδιακά αλλά σταθερά.

Μεταξύ άλλων εθνοκρατικές οντότητες και οι κυρίαρχες ελίτ τους, ανέκαθεν με ανησυχίες πολιτισμικού τύπου όπως η Τουρκία εκτίμησαν ότι ήλθε το πλήρωμα του χρόνου ν' αποδεσμευτούν από την «προϊούσα δυτική πολιτιστική παρακμή» αλλά και εκμεταλλευόμενες την παρεπόμενη δυτική γεωπολιτική υποχώρηση να δράσουν αυτόνομα, «απελευθερωμένα» στο παγκόσμιο γίγνεσθαι.

Η Τουρκία μάλιστα με την γνωστή επιθετική αναθεωρητική αντίληψη «του αδικημένου και πληγωμένου θύματος» από την μέχρι τώρα τάξη πραγμάτων και με πρακτική στρατιωτικού εξαναγκασμού, ανέπτυξε μια ευρεία παρέμβαση στο χώρο των Βαλκανίων, του Καυκάσου, της Μ. Ανατολής και της Α. Μεσογείου με βασική αιχμή το χώρο του Αιγαίου. Έτσι οδηγηθήκαμε τελευταία στην πιο παρατεταμένη όξυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων μετά την εισβολή στην Κύπρο, το 1974.

γ. Η Ελλάδα καταλύτης της δυτικής αφύπνισης

Και στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια άλλαξαν πολλά. Σε διαφορετικό επίπεδο και τροχιά. Η χώρα βίωσε με δραματικό τρόπο, την κρίσιμη και ταυτόχρονα μη βιώσιμη μακροχρόνια επιλογή της, να ζήσει πέρα και πάνω από τις δυνάμεις της. Αυτό το πλήρωσε με την οιονεί χρεοκοπία του 2010. Την ίδια την στιγμή, που συνέβαιναν μεγάλες γεωπολιτικές και αναδιανεμητικές αλλαγές στον πλανήτη προς αξιοποίηση από τους «έτοιμους και προετοιμασμένους», η Ελλάδα πάλευε και ακόμη παλεύει με τους δαίμονες της. Οι εσωτερικές της δυσκολίες, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές, δεν της επέτρεψαν ν' αναπτύξει μια ενεργητική στάση στα αναδυόμενα γεωπολιτικά πράγματα.

Η Ελλάδα βέβαια δεν είχε προβλήματα γεωπολιτικού προσανατολισμού, παρότι τέθηκαν και τέτοια παράπλευρα-ευτυχώς περαστικά- στα πλαίσια εσωτερικών πολιτικών συγκρούσεων. Η Ελλάδα σταθερά ανήκει στη Δύση και στηρίζει το Διεθνές Δίκαιο. Όμως τα προηγούμενα χρόνια καθυστέρησε σε δύο επίπεδα. Πρώτον ν' αναλάβει τις απαιτούμενες διπλωματικές πρωτοβουλίες για την θεσμική διασφάλιση των θαλασσιών συνόρων της με τους γείτονες της όπου ήταν δυνατόν και δεύτερον και το κυριότερο έμεινε πίσω στην συστηματική ενίσχυση της αποτρεπτικότητας της χώρας.

Σε κάθε περίπτωση αυτά γίνονται σήμερα καθυστερημένα και με προιούσα την εξέλιξη της κρίσης. Να σημειώσουμε μόνο ότι η καθυστέρηση υπήρξε όχι τόσο γιατί δεν μπορούσαμε αλλά κυρίως γιατί δεν σκεφτόμαστε αλλιώς, με διαφορετικό τρόπο, δηλαδή με το βάρος και την προβλεπτικότητα που θα έπρεπε και όπως σήμερα επιβεβαιώνει η εξέλιξη των πραγμάτων. Τα παραπάνω άλλωστε τ' αποδεικνύει και η πρόσφατη αποδοτική κινητοποίηση της ελληνικής διπλωματίας όσο και η άψογη στάση και δράση των δυνάμεων ασφαλείας και των ενόπλων δυνάμεων στις διαδοχικές κρίσεις του Έβρου και του Αιγαίου.

Σημαντικό όμως επίτευγμα στην εξέλιξη της σημερινής ελληνοτουρκικής κρίσης είναι η διαδικασία αφύπνισης και συντονισμού του ευρύτερου δυτικού παράγοντα απέναντι στον χαρακτήρα και το εύρος της εξελισσόμενης νεοθωμανικής στρατηγικής. Δεν εννοούμε ότι κάποιος δεν καταλάβαιναν το βάθος της τουρκικής στρατηγικής, που στην ουσία της χρησιμοποιεί την επίθεση απέναντι στην Ελλάδα ως το πρώτο βήμα και προγεφύρωμα για μια ευρύτερη επέκταση προς δυσμάς και όχι μόνο εδαφικά. Εννοούμε την συνειδητοποίηση των ρηγμάτων ασφαλείας του δυτικού κόσμου που θέτει σε διακινδύνευση η τουρκική εμπόλεμη επιθετικότητα και την όξυνση των αντιθέσεων των δυτικών χωρών που προσφυώς επιχειρεί ως βασική τακτική η Τουρκία.

Ρήγματα, που μπορούν να οδηγήσουν ακόμα και στην υπονόμηση κρίσιμων εγχειρημάτων όπως της ευρωπαϊκής ενοποίησης (η επιδιωκόμενη όξυνση σχέσεων του γαλλογερμανικού άξονα), το οποίο κατά την γνώμη μας αποτελεί την ελπίδα ανασυγκρότησης του δυτικού κόσμου αλλά και της ευρύτερης πλανητικής ισορροπίας, σταθερότητας και συνεργασίας. Βεβαίως αντιθέσεις και διαφοροποιήσεις στον δυτικό κόσμο υπάρχουν, και μάλιστα αρκετές φορές έντονες. Είδαμε στο πρόσφατο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τις διαφορετικές προσεγγίσεις και αποχρώσεις τακτικής για το ισοζύγιο της στρατηγικής «μαστίγιο και καρότο» απέναντι στην Τουρκία. Όμως το κύριο και σημαντικό για τους συνασπισμούς του Δυτικού κόσμου είναι οι βασικές αξίες, τα κοινά διακυβεύματα και οι κόκκινες γραμμές έναντι τρίτων που δεν παραβιάζονται διότι θα οδηγήσουν σε συνολικές και ανεπανόρθωτες ενδοδυτικές καταρρεύσεις.

Εν κατακλείδι το ελληνικό ζήτημα λοιπόν και η ελληνική διπλωματική και αποφασιστική αποτρεπτική στάση αποτέλεσαν την θρυαλίδα και τον καταλύτη ώστε ν' αναπτυχθεί ένας ευρωατλαντικός συντονισμός φραγμού και ακύρωσης της πολιτικής του στρατιωτικού καταναγκασμού της Τουρκίας, στην κορύφωση της κρίσης και τουλάχιστον μέχρι τώρα.

Η Τουρκία, είχε σχεδιάσει να τρέξει εκβιαστικά τις εξελίξεις υπέρ της, βιαζότανε και δεν πρόκανε. Έπαιξε στο δυτικό ρήγμα αλλά την κατάλαβαν, όρθωσαν φράγμα και τώρα κοντοστάθηκε. Θεωρεί τον εαυτό της μεγάλη δύναμη αλλά γνωρίζει και τα όρια της. Δεν μπορεί να προχωρήσει σε μια ολομέτωπη αντιπαράθεση με την Δύση. Θα προχωρήσει προσεχτικά αλλά αταλάντευτα σε βάθος χρόνου, δεν πρέπει να το ξεχνάμε. Θα προχωρήσει με την στρατηγική των δυτικών χασμάτων και ρηγμάτων. Και θα προχωρήσει με εναλλασόμενες τις μορφές, της στρατιωτικοποίησης και των διαπραγματεύσεων, του πεδίου και του διαλόγου αλλά η αναθεωρητική-επεκτατική στόχευση της, θα παραμένει πάντα η ίδια.

B. ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΜΟ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΩΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ

α. Στρατηγική απόφαση διαλόγου ή πεδίο επίρριψης ευθυνών (blame game)

Η Ελλάδα αποφεύγοντας μέχρι σήμερα την μεγάλη παγίδα της στρατιωτικοποίησης των εξελίξεων, η οποία καθοδηγούνταν από την τουρκική στρατηγική στρατιωτικής επίσπευσης και κινητοποιώντας τον δυτικό παράγοντα (ΕΕ, ΗΠΑ) οδήγησε την Τουρκία από το πεδίο

στο τραπέζι. Το σημαντικό αυτό γεγονός δεν λύνει όμως δια μαγείας τα προβλήματα από την πλευρά των ελληνικών επιδιώξεων. Ίσα- ίσα τώρα είναι που ανοίγει ένας νέος κύκλος δυσκολιών, με πρώτες τις πιέσεις από διάφορες πλευρές για την επίδειξη ελληνικής «ευελιξίας και μετριοπάθειας». Αυτό δεν δείχνει κάτι το μη αντιμετωπίσιμο, απλώς αναδεικνύει την κάθε φορά δυσκολία επίλυσης των πολύπλοκων προβλημάτων με όποιο τρόπο και αν επιχειρείται η λύση τους. Σε κάθε περίπτωση ανοίγει μπροστά μας ένας δύσκολος, δύσβατος και αβέβαιος διάλογος.

Ήδη η Τουρκία, δίπλα στην ανάγκη να δικαιολογήσει στο εσωτερικό της πως «μαζεύτηκε» το Ορούτς Ρέϊς, αρχίζει και «φορτώνει εξωτερικά» τον διάλογο με τις γνωστές διεκδικήσεις πέραν των θαλασσιών ζωνών για θέματα περί κυριαρχίας των νησιών, για τα μειονοτικά της Θράκης και το ιδιαίτερος προβαλλόμενο τελευταία ζήτημα της αποστρατιωτικοποίησης των ελληνικών νησιών, με ξεχωριστή μάλιστα απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας της.

Το ζήτημα διεκδίκησης της αποστρατιωτικοποίησης των ελληνικών νησιών δεν είναι καθόλου τυχαία επιλογή. Είναι ο διπλός δούρειος ίππος της Τουρκίας διότι με αυτόν αφενός θέλει να πολιορκήσει την ελληνική επιχειρηματολογία περί συνθηκών και διεθνούς δικαίου και αφετέρου να διαμορφώσει πεδίο ουδέτερης ζώνης, μειωμένης κυριαρχίας και ευάλωτης φύλαξης των ανατολικών συνόρων της χώρας, που προμαχώνας τους είναι τα νησιά του Α. Αιγαίου και τα Δωδεκάνησα, για την επόμενη φάση επέκτασης της «Γαλάζιας Πατρίδας».

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Ή ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ;

Η προσχώρηση της Τουρκίας σε συνομιλίες έθεσε εξαρχής στη συζήτηση, το ερώτημα αν πρόκειται για στρατηγική επιλογή προσχώρησης ή αν πρόκειται για ελιγμό δήθεν καλής θέλησης, ο οποίος θα ακολουθηθεί από το γνωστό παιχνίδι επίρριψης ευθυνών. Το ερώτημα δεν έχει προκαταβολική απάντηση. Θα κριθεί στην πορεία και εκ των υστέρων. Διότι το θέμα, από την πλευρά της Τουρκίας είναι το τι θα πάρει σε μια μαξιμαλιστική διεκδίκηση και όχι με τι τρόπο θα το πάρει. Αντιθέτως το θέμα για την Ελλάδα είναι πως επιλύεις μια συγκεκριμένη, υπαρκτή διαφορά και μόνο. Άρα στο παρόν και με βάση τις πρόσφατες εξελίξεις περι έναρξης των διερευνητικών, το θέμα δεν αφορά κυρίως την διάσταση πραγματικός ή προσχηματικός διάλογος αλλά τον ίδιο τον χαρακτήρα του διαλόγου.

Δεν θα μπούμε καθόλου στην επιχειρηματολογία νομιμοποίησης της στρατιωτικής φύλαξης των ελληνικών νησιών, που βρίσκονται σε κατάσταση διαρκούς επιβουλής, από την άποψη του Διεθνούς Δικαίου. Ούτε το πόσο καθοριστικό σημείο-κλειδί είναι αυτό για την συνολική προστασία και ασφάλεια της χώρας στο διαρκές μέλλον. Είναι απολύτως αυτονόητο και αδιαπραγμάτευτο. Το μόνο που θ' άξιζε να υπενθυμίσει κανείς, είναι η σωρεία ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ τα τελευταία 45 χρόνια για την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων από την κατεχόμενη Κύπρο, τα οποία αγνόησε επιδεικτικά η Τουρκία.

β. Το ρεαλιστικό δίλημμα: Διαιτησία ή Αδιέξοδο

Η συνθετότητα και κυρίως η ανταγωνιστικότητα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις έχει οδηγήσει στην εξεύρεση πολύπλοκων όρων και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για να αποδώσουν και να οργανώσουν τις κατά καιρούς προσεγγίσεις και συζητήσεις μεταξύ των δύο χωρών. Μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, διερευνητικές συνομιλίες, διαπραγματεύσεις και διαιτησία. Οι διαδικασίες αυτές δεν είναι εκ του περισσού, είναι απαραίτητες για να αντιμετωπίσουν περίπλοκα προβλήματα και διευθετήσεις οξυμμένων διακρατικών και διεθνών προβλημάτων, όπως είναι διαχρονικά οι ελληνοτουρκικές σχέσεις αλλά όπως επιβάλλει και ο αμφίπλευρος καταναγκασμός των δύο χωρών από την ίδια την γεωγραφία.

Επειδή όμως τα προβλήματα στις σχέσεις αυτές δεν δημιουργούνται σήμερα, έχουν ιστορία είναι σχετικά εύκολο να συνοψιστούν καταληκτικά σ' εκείνες τις διαδικασίες που μπορεί να περικλείουν λύσεις κοινής αποδοχής. **Ξεκινώντας λοιπόν από τις διερευνητικές συνομιλίες, που δεν είναι είναι τίποτα άλλο από μια προκαταρκτική διαδικασία συζήτησης, δηλαδή την διερεύνηση δυνατότητας διαλόγου (ΔΔΔ), μπορούμε να πούμε ότι εκεί παίζονται όλα και τίποτα. Σ' αυτή την άτυπη και μη δεσμευτική διαδικασία διαλόγου διαφαίνεται η διαδικασία τελικής συνεννόησης ή μη. Διαφαίνεται δηλαδή η δυνατότητα διαπραγμάτευσης και κυρίως η διαδικασία προσφυγής στη διαιτησία. Διότι**

ας μην γελιόμαστε το ρεαλιστικό δίλημμα της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης είναι Διαιτησία ή Αδιέξοδο;

Ακριβώς, πριν 45 χρόνια ο Κ. Καραμανλής συνόψιζε προφητικά για το επίδικο: Ο πόλεμος δεν είναι λύση για κανένα, στον μεταξύ μας διάλογο δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε, η μόνη διέξοδος είναι η διαιτησία. Αυτό ακριβώς ισχύει και σήμερα. Η μόνη ρεαλιστική δυνατότητα διεξόδου είναι η διεθνής διαιτησία. Από κεί και πέρα, πάμε σε παράταση και ανακύκλωση του αδιεξόδου με ότι αυτό συνεπάγεται για τις δύο χώρες και την ευρύτερη περιοχή.

Γ. ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ

Η Ελλάδα ξεκάθαρα επιδιώκει λύση στη διαφορά της με την Τουρκία. Την επιδιώκει με βάση το Διεθνές Δίκαιο και με στόχους την σταθερότητα, την συνεργασία, την ειρήνη. Δεν είναι όμως αφελής, ούτε τρέφει αυταπάτες. Η Τουρκία και λύση να δοθεί για την υφαλοκρυπίδα και την ΑΟΖ δεν πρόκειται να σταματήσει. Ο επεκτατισμός της είναι δομικός, προ και μετα Ερντογάν, απόρροια του γεωπολιτικού της δυναμικού και άλλων ιστορικών και πολιτισμικών παραμέτρων.

Οι οικονομικές και πολιτιστικές σχέσεις μεταξύ των δύο κρατών και οι κινήσεις ειρήνης και φιλίας μεταξύ των δύο λαών βοηθούν αλλά δεν αρκούν. Η μόνη στρατηγική στάση εκ μέρους της Ελλάδος, που οδηγεί σε βάθος χρόνου εκπολιτιστικά τη σχέση, απέναντι σε μια Τουρκία, που διεκδικεί μονίμως κυριαρχία και υποταγή στη σχέση, είναι η αποτρεπτική συνύπαρξη. Η στρατηγική της αποτρεπτικής συνύπαρξης, συγκρατεί, αναστέλλει και εξημερώνει τον «άγριο γείτονα», διότι στηρίζεται στην εμπεδωμένη αναγνώριση ότι έχει την δύναμη να προκαλέσει μεγάλο και δυσανάλογο κόστος στην επιθετικότητα του.

Στο σημείο αυτό ακριβώς, προκύπτει η ανάγκη ενός εθνικού αναστοχασμού για την χώρα μας. Η Ελλάδα είναι υποχρεωμένη πλέον, ως εθνικό συλλογικό υποκείμενο, να ξανασκεφτεί με αφορμή τις δύο μεγάλες εθνικές κρίσεις της δεκαετίας, την οικονομικοκοινωνική και την γεωπολιτική τους μακροχρόνιους όρους της επιβίωσης και της προοπτικής της. Χρειάζεται μάκρο - εθνική στρατηγική και όχι απλά συνεννόηση στην τακτική διαχείρισης των κρίσεων με την Τουρκία. Τακτικά τα καταφέρνουμε καλά, παρά τους μη χρειαζόμενους μικρούς εσωτερικούς διχασμούς.

Συγκεκριμένα κατά πρώτον, η μεγάλη συζήτηση που συνεχίζεται περί αλλαγής οικονομικού υποδείγματος και παραγωγικής αναδιάρθρωσης της χώρας και πρόκειται να κορυφωθεί εν όψει και της μεγάλης επενδυτικής ευκαιρίας των 72δισ είναι άμεσα συνδεδεμένη και κατά προτεραιότητα με την ασφάλεια και άμυνα της και την στρατηγική της αποτρεπτικής συνύπαρξης . Η χώρα δεν μπορεί ν' ασφυκτιά σε διαρκώς επαναλαμβανόμενες συζητήσεις περί αναδρομικών, ούτε τα παρωχημένα συνθήματα και αδιέξοδα παλιά διλήμματα του τύπου «βούτυρο ή κανόνια» να επικαιροποιούνται με την πρόσφατη μορφή «καθηγητές ή Rafale».

Δεύτερον, εξίσου σημείο - κλειδί για την ενίσχυση της αποτρεπτικότητας της χώρας αλλά και την εμπέδωση της σταθερότητας και συνεργασίας στην περιοχή μας είναι η επιτάχυνση της πορείας της ευρωπαϊκής οικονομικής ενοποίησης να συνδεθεί ταυτόχρονα και με την πορεία γεωπολιτικής ενοποίησης και στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης. Και αυτό θα γίνει γιατί είναι ανάγκη των καιρών. Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να ξεχνάμε ότι η διάρκεια, η αποδοτικότητα και η βιωσιμότητα της αποδεδειγμένα σωστής στρατηγικής μετατροπής των ελληνοτουρκικών σε ευρωτουρκικά, εξαρτάται απολύτως από την θετική έκβαση της ενιαίας και αυτόνομης γεωπολιτικά Ευρώπης.

Η Ελλάδα τώρα, συνειδητοποιεί τους κινδύνους της νέας μεταβατικής εποχής των μεγάλων γεωπολιτικών ανατροπών και σταδιακά αλλά σταθερά βγαίνει από τον εθνικό λήθαργο και τον αποπροσανατολισμό των προηγούμενων χρόνων. Εκτός όμως από τον αναστοχασμό ουσίας και τις αντίστοιχες θετικές επιλογές, χρειάζεται και χρόνο. Χρόνο όμως για να καλύψει χωρίς δισταγμό τις καθυστερήσεις και τις αντινομίες της και όχι για να τις επαναλάβει.

Σχετικά με το ΔΙΚΤΥΟ για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη

Το ΔΙΚΤΥΟ για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη, είναι ανεξάρτητος οργανισμός έρευνας και πολιτικής, με έδρα την Αθήνα. Το ΔΙΚΤΥΟ, διανοητικό προϊόν της ελληνικής κρίσης αλλά και ερευνητής των θεμελιακών ανατροπών του 21 αιώνα, συμμετέχει στον δημόσιο διάλογο με σαφή μεταρρυθμιστικό λόγο.

Κεντρική επιδίωξη του οργανισμού είναι να συμβάλλει σε λύσεις, που επενδύουν στο στοίχημα της σύγχρονης ελληνικής ανάπτυξης και στην επιτάχυνση του καθοριστικού, για τη χώρα αλλά και ολόκληρο τον σύγχρονο κόσμο, εγχειρήματος της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Το ΔΙΚΤΥΟ επικεντρώνει τις αναλύσεις και τις προτάσεις του, σε διεργασίες και ρεύματα που επηρεάζουν καταλυτικά την εποχή μας, τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο, όπως η Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση.

Το ΔΙΚΤΥΟ επιδιώκει την ευρεία επικοινωνία των ερευνητικών του αποτελεσμάτων και προωθεί το δομημένο και διαρκή διάλογο μεταξύ των πολιτών, του πολιτικού συστήματος, της επιχειρηματικής και ακαδημαϊκής κοινότητας.

Το Δίκτυο ιδρύθηκε το 2013 από την πρ. Επίτροπο της ΕΕ και Υπουργό, Άννα Διαμαντοπούλου, η οποία και έκτοτε διατελεί Πρόεδρος. Διοικείται από εναεμελες διοικητικό συμβούλιο και αντλεί εμπειρία και ιδέες από δεκαπενταμελή Διεθνή Συμβουλευτική Επιτροπή, αποτελούμενη από πρ. Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων, Υπουργούς Εξωτερικών και ακαδημαϊκούς, από δεκατρείς χώρες.

Σχετικά με τα Δελτία Πολιτικής Ανάλυσης κι Εκτίμησης

Το Δελτίο Πολιτικής Ανάλυσης κι Εκτίμησης του ΔΙΚΤΥΟΥ επιδιώκει μια στοχευμένη ανάλυση της τρέχουσας πολιτικής κατάστασης σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο. Μέσα από την ανάλυση κι επεξεργασία στοιχείων, μετρήσεων κοινής γνώμης και μελετών, το Δελτίο επιχειρεί προσέγγιση σύγχρονων πολιτικών, οικονομικών και γεωπολιτικών θεμάτων, και παράλληλα έκφραση εκτίμησης για τις προεκτάσεις τους. Το Δελτίο μπορεί να είναι συμπεριληπτικό, αναλύοντας ταυτόχρονα διάφορα γεγονότα και ρεύματα, ή θεματικό, επικεντρωνόμενο σε συγκεκριμένα μεγάλα ζητήματα ελληνικού ή παγκοσμίου ενδιαφέροντος.

